

RAARRR

Jiskefet was ooit een zeer populair tv-programma, met een soort melige humor waar ik op zich niet zo van hield. Maar ik herinner me vijftien jaar later nog een absurde scène waarbij een theaterpubliek heel serieus naar een experimenteel toneelstuk kijkt. De acteurs slaan volslagen wartaal uit. Tussen het onbewogen toekijkend publiek zit een Jiskefet-man te draaien op zijn stoel. Tot hij zich niet langer kan bedwingen en uitroept: Raarr ... , Raarr, met een rollende r!

Voor het huidige paddenstoelenseizoen heb ik ook maar één kwalificatie: Raar! Nog slechter dan in 1976 (volgens Eef Arnolds) en tegelijkertijd waren er streken waar het in 2018 kortstondig heel goed voor paddenstoelen was. Chiel Noordeloos stuurde eind augustus een mail omdat er vooral in het riviereengebied een explosie van boleten plaatsvond en hij sommige soorten graag verzameld zag voor barcodering. Rond dezelfde tijd waren er ook in de duinen veel paddenstoelen te vinden, in ieder geval rond Bergen en Schoorl, zoals ik van Martijn Oud hoorde. In Drenthe was daar nauwelijks iets van te merken. In Zuid-Limburg was het zelfs nog veel slechter: Peter Eenshuistra werd geacht een aantal onderzoeken te doen, maar het had eigenlijk geen zin om het veld in te gaan omdat er nauwelijks één vruchtlichaam te vinden was, een situatie die zeker tot eind oktober voortduurde.

Half september was ik in het Amsterdamse Bos om een Noorse mycologe bij te staan die een boek had geschreven over paddenstoelen als troost voor diep verdriet om haar overleden man, en hier met een groep potentiële lezers een excursie hield. Tegen mijn gewoonte in was ik ruim op tijd en liep bij de parkeerplaats even een stukje bos in. De aanblik was verbijsterend: de gebarsten kleibodem stond stampvol paddenstoelen. En nou eens niet alleen maar strooiselafbrekers, maar ook symbionten bij beuk en haagbeuk zoals de Zonnerussula, Oranje melkzwam en een serie saaibruine gordijnzwammen. Nooit zoiets gezien, ook niet in de jaren '90 toen ik regelmatig dit parkbos bezocht. Blijkbaar is voor de 80 jaar oude beuken de bodem eindelijk voldoende tot rust gekomen of uitgerijpt om zich te omringen met een groter palet aan symbionten. Ook leuk om te vermelden is dat op deze zelfde plek de Prachtmycena algemeen voorkwam. Dit is een soort die zich de laatste tien jaar in Nederland steeds verder uitbreidt en nu ook al een paar jaar van het Amsterdamse Bos bekend is.

Als het langdurig droog is, ligt het voor de hand om in elzenbroeken en wilgenstruwelen te gaan kijken. Daar was altijd wel wat te vinden. Meestal de gebruikelijke trits zompzwammen en kleine gordijnzwammen, maar soms waren er uitschieters zoals de uiterst zeldzame Veenmoszompzwam, de ernstig bedreigde Steenrode fopzwam of het Warrig hazenoor. Die laatste had ik in dit milieu niet verwacht, maar groeide in wilgenstruweel op klei ergens in West-Brabant.

Tijdens droge zomers springt Drenthe er nogal eens gunstig uit. Maar niet dit jaar: veel excursies van de Drentse werkgroep moesten worden afgezegd. Eén die wel doorging, was naar het Eexterveld, een heideveld op potklei. Tot verbazing van de deelnemers stikte het van de paddenstoelen. Weliswaar weinig soorten, maar niemand zal eerder zoveel Gele moeraszwavelkop en Grootsporige schijncantharel hebben gezien. Beide soorten gelden als bedreigd, respectievelijk ernstig bedreigd en groeiden hier in groepen van 20 of meer exemplaren.

Tot slot mijn persoonlijke topvondst: de prachtige Grote berkenrussula in een hellingbos bij Vaals. Heel leuk: tweede vondst van Nederland, maar niet voldoende om dit seizoen nog enige glans te geven. Terwijl ik dit op 3 november schrijf, zijn er al twee dagen met lichte nachtvorst geweest, tegelijk verwacht het KNMI de komende week vooral in Limburg bijna lente-achtige temperaturen en bloeit in onze tuin nog altijd een roos. Raarr!

door Rob Chrispijn

